

Utbildning förskola

Sammanträdesdatum
2022-02-18

Plats och tid Webbmöte, kl 8.30-12.30

Deltagare Förskolans personal

Frånvarande

Ärende **KU-dag**

Laila Petersen och Mia Ylinen hälsar alla välkomna och informerar om att två filmer med föreläsningar kommer att visas under dagen.

Film #1: <https://www.wevideo.com/view/2570045155>

Film #2: <https://www.wevideo.com/view/2570175893>

Nedan följer en sammanfattning av föreläsningarna i filmerna. Se även ppt som hör till varje föreläsning.

Didaktiska triangeln, Rebecka Lindberg

Genom att använda sig av ett begrepp eller en modell får man syn på ett visst fenomen och kan därmed reflektera över det. Om förskollärare har en gemensam begreppsapparat som fångar in viktiga aspekter i det didaktiska arbetet refererar de i högre grad till samma saker och förstår varandra bättre, exempelvis när de reflekterar tillsammans vid planering och utvärdering.

Den didaktiska triangeln och dess begrepp är en sådan gemensam modell.

Vad är didaktik?

Didaktik kan definieras som vetenskapen om alla faktorer som påverkar undervisning och dess innehåll och sätter fokus på lärande och hur lärande organiseras.

Didaktik som ämne i lärarutbildning berör vad läraren skall tänka på vid undervisning, dess mål och medel samt sambandet mellan dem.

Didaktik är läran om undervisning och den binder samman analysen av innehållet, planeringen av undervisningen, det konkreta genomförandet och den uppföljande reflektionen.

Den didaktiska triangeln

Den didaktiska triangeln är en modell som visar undervisningens komplexitet och lyfter de komponenter som samspelar. De tre komponenterna är innehåll – lärare – barn.

Man behöver ta hänsyn till alla komponenter eller relationer för att få en fördjupad bild av undervisningen. Allt blir dock inte synligt i den didaktiska triangeln. Det finns faktorer utanför innehåll, lärare och barn som påverkar undervisningen, men som inte är representerat i den didaktiska triangeln, exempelvis den miljö där undervisningen sker.

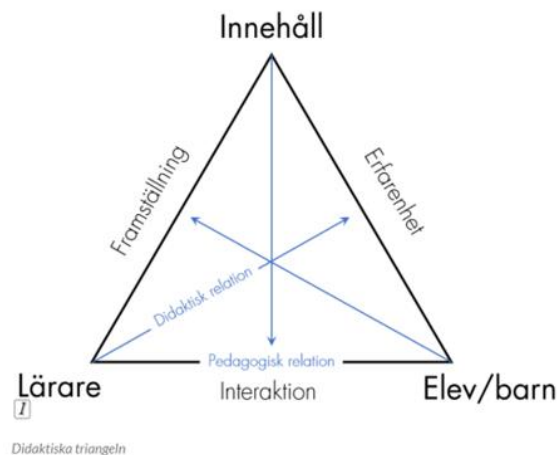
Triangelns komponenter

Den didaktiska triangeln är riktad mot den undervisning som sker i skolan. Det kan vara bra att ha i åtanke när man använder modellen i förskolan. Hörnet **innehåll** berör det som det undervisas om utifrån äroplanens mål eller målområden. Det är ofta en del av ett mål, exempelvis former eller förmåga att återberätta en saga.

Undervisning i förskolan kan vara både planerad och spontan. Omsorg och lek är viktiga delar i barns lärande och utveckling och de har därför en större tyngd i förskolans undervisning. Omsorg och lek är viktiga komponenter i förskolans hela utbildning och utifrån detta blir begreppen inte så enkla att skilja från varandra. Här kan hörnet **lärare** även komma att inrymma barnskötare, som har en viktig roll i delar av utbildningen som rör omsorg och lek.

Det som inte heller blir synligt i modellen är att undervisning planeras, utvärderas och även till viss del genomförs av flera lärare eller pedagoger. Modellen döljer även det faktum att det i hörnet **barn** rör sig om flera barn. Samspelet mellan barn är en viktig del av förskolans utbildning och undervisning och påverkar vad som sker i undervisningen. Barn lär sig genom att iaktta vad andra barn säger eller gör och kan sedan pröva detta själva, även om de inte deltar aktivt i undervisningsstunden.

Den didaktiska triangeln tar inte heller hänsyn till den miljö där undervisningen sker. Den plats, det material och de verktyg som används påverkar också undervisningen. Det kan vara enklare eller svårare för olika barn att lära i olika miljöer och med olika material. En plats kan inbjuda till en viss typ av aktivitet och försvåra en annan. Till exempel kan en undervisningsstund som bygger på samtal mellan lärare och barn vara svår att genomföra i ett rum fullt av spännande material som lockar till utforskande.

Framställning vad och varför?

Relationerna i triangeln kan kopplas till de didaktiska frågorna vad? varför? hur? och vem? Då tydliggörs vad man behöver fråga sig när man planerar, genomför och utvärderar sin undervisning.

Relationen mellan **läraren** och **innehållet** synliggör lärarens relation till ett visst innehåll, vilken kunskap läraren har, att läraren omarbetar innehållet så att det passar barnen och hur läraren presenterar innehållet. Denna relation kallas framställning (eller representation). Det handlar om att läraren har kunskap och förmåga att välja ett relevant innehåll och att kunna omforma det till ett

undervisningsinnehåll som passar och blir begripligt för just de barn som man undervisar vid ett specifikt tillfälle.

Didaktiska frågor som är centrala utifrån relationen framställning är vad? och varför? Vad (vilket läroplansmål eller del av läroplansmål) ska det undervisas om? Varför är detta viktigt att undervisa om? Det handlar om vad som har valts ut och varför detta är intressant.

I denna relation kan det uppstå utmaningar som har sin grund i en avvägning av lärarens frihet att välja innehåll och hänsyn till läroplanen. Det handlar om att balansera den egna friheten i val av innehåll mot läroplanens krav.

Didaktisk omvandlingsprocess

Undervisningen i förskolan bygger på vetenskaplig grund, både vad gäller metod och innehåll. Det innebär bland annat att det vi undervisar om har sin grund i vetenskaplig forskning. Men kunskapen från forskning inom olika ämnen är omfattande och måste bearbetas innan den blir en del av undervisningen och barns kunskap.

Man kan beskriva detta som en process i flera steg. I det första steget är det läroplan och andra styrdokument som avgränsar vad man ska undervisa om. Sedan behöver läraren omsätta dessa kunskaper i faktisk undervisning med hänsyn till de barn man har framför sig. I nästa steg tolkar barnen och skapar sig en förståelse av det som det undervisas om. Man behöver ta hänsyn till hela processen för att få insikt i vad man ska undervisa om, vad barnen lär sig och vad de har svårt att förstå.

Modellen hämtad ur Skolverkets skrift "Didaktiska omvandlingsprocesser" (Gericke, 2017)

Erfarenhet – hur?

Relationen mellan barnet och innehållet handlar om vilken relation barnet har till ett visst innehåll, om barnet har kommit i kontakt med innehållet sedan tidigare, vad barnet kan och hur det upplever mötet med innehållet. Denna relation kallas erfarenhet.

Den didaktiska frågan hur? blir aktuell i relationen erfarenhet. Hur kan undervisningen genomföras så att alla barns kunskaper och erfarenheter blir mötta och undervisningen blir relevant och intressant för alla barn? Det handlar om hur barn uppfattar vissa fenomen och hur de lär sig om fenomenet.

Här kan utmaningar uppstå om läraren inte känner till vilka kunskaper och erfarenheter barnen har av innehållet. Då kan undervisningen hamna på en nivå som antingen inte utmanar barnen eller är för svår för dem. Då varje barngrupp innehåller barn med olika kunskaper och erfarenhet är det ofta en utmaning för läraren att utmana, stötta och stimulera alla barns utveckling och lärande.

Interaktion – vem?

Relationen mellan läraren och barnet kan benämnas interaktion eller kommunikation. Här hamnar den didaktiska frågan vem? i fokus, då det är individerna och relationerna mellan dem som är av intresse i denna relation.

Vilka barnen är som ska få lära sig ett visst innehåll är av betydelse för hur undervisningen ska läggas upp. Det är också relevant vem läraren är och hur relationen mellan barn och lärare ser ut. Här kan man lyfta begreppet ”social kompetens” som i ett pedagogiskt sammanhang innefattar till exempel kunskap om barns utveckling och ledarskapskompetens.

I relationen interaktion kan utmaningar uppstå i huruvida läraren bestämmer innehållet eller om barn och lärare tillsammans utforskar ett innehåll som de kommit fram till gemensamt. Här finns det förstås ett spektrum av olika kombinationer där barn och lärare har olika mycket inflytande över undervisningen.

Den didaktiska relationen – det didaktiska kontraktet

Vad innebär den didaktiska relationen? Inom triangeln samspelar olika hörn och relationer med varandra. Den didaktiska relationen: är relationen mellan läraren och barnets relation till innehållet (erfarenhet). Visa den didaktiska triangeln igen.

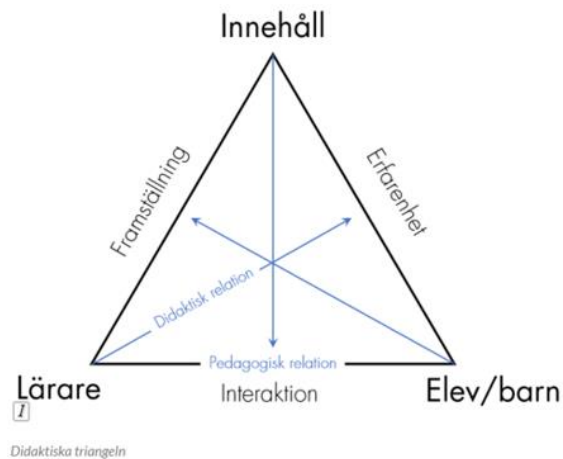
Här försöker läraren förstå hur barnet tänker kring innehållet. Denna relation ses som central i den didaktiska triangeln och utgör grunden för undervisning. Den kan sägas vara kärnan i läraryrket. I detta sammanhang kan det vara aktuellt att fundera kring det didaktiska kontraktet. Det didaktiska kontraktet syftar på en outtalad överenskommelse mellan lärare och barn/elever kring hur man förväntas agera under en viss lektion eller undervisningstillfälle, exempelvis en matematiklektion eller en sångsamling.

Under en matematiklektion förväntar sig eleverna exempelvis att de ska räkna i sin mattebok, medan barnen under en sångsamling förväntar sig att de ska sitta i ring och sjunga tillsammans. Det didaktiska kontraktet kan göra det svårare för en lärare att genomföra undervisningen på ett annat sätt än vad barn/elever är vana vid, exempelvis att ge eleverna ett problem som de ska lösa tillsammans under matematiklektionen ([Skolverket](#), 2019).

Didaktiska triangeln

Inom triangeln samspelar olika hörn och relationer med varandra. Den didaktiska relationen: är relationen mellan läraren och barnets relation till innehållet (erfarenhet). Här försöker läraren förstå hur barnet tänker kring innehållet. Denna relation ses som central i den didaktiska triangeln och utgör grunden för undervisning. Den kan sägas vara kärnan i läraryrket.

I detta sammanhang kan det vara aktuellt att fundera kring det didaktiska kontraktet. Det didaktiska kontraktet syftar på en outtalad överenskommelse mellan lärare och barn/elever kring hur man förväntas agera under en viss lektion, exempelvis en matematiklektion eller en sångsamling.

Den goda pedagogiska relationen

Emotionellt stöd, kognitivt stöd, socialt stöd

Den pedagogiska relationen är relationen mellan läraren och barnet och kan alltså likställas med relationen interaktion i den didaktiska triangeln. Denna relation är asymmetrisk genom att läraren och barnet har olika positioner. Läraren har mer kunskap, erfarenhet och makt (Andersson et al, 2020).

Forskning som genomförts för att avgöra förskolans betydelse för barns lärande och utveckling har visat att förskolor av hög kvalitet har stor betydelse, i synnerhet för barn som är utsatta eller lever i resursfattiga miljöer. Här framgår det även att den mest avgörande kvalitetsaspekten i förskolan handlar om bemötande och förhållningssätt till barnen – den pedagogiska relationen. Den pedagogiska relationen kan beskrivas som den relation eller atmosfär som uppstår mellan barn- och vuxna i ett utbildnings- och undervisningssammanhang.

Den pedagogiska relationen har stor betydelse för barns lärande och socio-emotionella utveckling. En framgångsrik pedagogisk lärmiljö tar sin utgångspunkt i lärande som en pedagogisk process i dialog. Om man tittar närmare på den pedagogiska relationen, kan man säga att den innehåller tre komponenter:

- Emotionellt stöd, exempelvis att barnen upplever att de duger, att de kan och att de vuxna har tilltro till deras förmåga. Emotionellt stöd stärker barns tilltro till sig själva och den egna förmågan.
- Kognitivt stöd, som innebär att barnen känner att de vuxna möter dem där de befinner sig, hjälper dem att lära, förstå och ta sig an utmaningar. Kognitivt stöd ger barn möjlighet att lära i samspel med andra barn och vuxna. Lärandet sker i dialog och utgår från barns erfarenhet, kunskap och förståelse av ett fenomen eller begrepp.
- Socialt stöd kan vara att barnen upplever att de är en del av en gemenskap och att man utforskar tillsammans. Barnen lär sig att samarbeta och kommunicera.

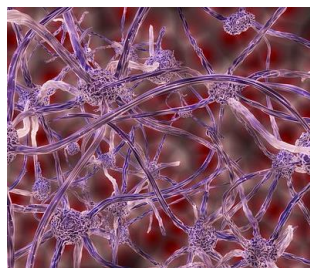
Hjärna i förskola, Erika Svensson

Början

- Nervceller i hjärnan
- Hundra miljarder vid födsel
- Arv och miljö - inte ett oskrivet blad

Hjärnans mognad

- Hastighet nervcellernas kommunikation
- "Stig i gräset"/"motorväg"
- Vuxen upp till 120ggrsnabbare än ett barn
- Mognar underifrån och uppåt sedan framåt mot pannloben

Förväntningar på barn i förskolan

I förskolan har vi en massa förväntningar barns förmågor och färdigheter. Vi anpassar ofta våra förväntningar efter barns ålder- vi förväntar oss tex inte att en ettåring ska kunna uttrycka sig i långa meningar

Det jag vill förmedla är att många av de här förmågorna/färdigheterna tillhör de exekutiva funktionerna (att kunna reglera och styra sig själv på olika sätt) och vi behöver ha med oss att de förmågorna utvecklas i den delen av hjärnan som mognar senast (frontalloben- 25 år)

Vi behöver ha det med oss för att undvika att ställa överkrav som bidrar till att barnen misslyckas eftersom barn innan ca 12 års ålder inte lär sig av att misslyckas, de lär sig av att lyckas.

Hantera övergångar

Vänta

Lugna sig själv

Hantera frustration

Vara stilla

Lyssna

Leka

Välja

Vara flexibel-anpassa sig efter andra

Förstå andras intentioner och vilja

Plocka undan

Ta initiativ

Turtagning

Förstå talat språk

Göra sig förstådd

Ta mat själv

Klä på- och av sig

Samspela med andra helst utan konflikter

Hantera plötsliga förändringar

Inte slåss

Komma till ro på vilan

Äta självständigt

Vad behövs för att ett lärande ska ske?

Oavsett om det är faktakunskap (att veta), något vi lär oss att göra eller sociala och emotionella färdigheter behövs detta, förutom att hjärnan är redo för utvecklingen

- Trygghet
- Uppmärksamhet
- Förståelse
- Repetition/träning

Trygghet, stress och utforskande

Så fort ett barn känner sig stressad/orolig/rädd slås anknytningssystemet på och då slås också utforskarsystemet av. Ett barn måste vara tryggt för att vara nyfiskt och för att kunna leka och lära sig saker.

Utforskarsystem

Anknytningssystem

Bild av Leg psykolog Hanna Dybjer

Uppmärksamhet

Behöver få ro att kunna koncentrera sig- vuxna som springer förbi, går igenom, påkallar uppmärksamhet- distraherar

- Behålla uppmärksamhet- stänga ute intryck inifrån och utifrån
- Flexibelt. Vad ökar töjmanen för det här barnet?
- Delaktighet, aktivitet (rörelse), lust

Förståelse

Vygotski- lärande sker i samspel, människor lär sig i sociala sammanhang
Vilka möjligheter har det här barnet att lära sig om hen får hjälp?

Han definierar således den närmaste utvecklingszonen som området mellan det som ett barn kan klara ensam och det som samma barn kan klara med hjälp av någon annan, t ex. en lärare eller en mera försigkommen kamrat. [...] Det barnet kan göra nu med assistans kommer det senare att kunna göra ensam.

Göra en del av det vi kan och lite nytt. Om vi inte förstår det vi lär oss kan vi inte repetera

- Begränsade erfarenheter
- Att ta lagom stora kliv tillsammans

Repetition/träning

Lek innebär att motorik, språk, social förmåga, konflikthantering, problemlösning och vilka möjligheter och begränsningar som finns hos en själv och andra tränas. Det är en början till att förstå sig själv och andra

Handlingar repeteras. Exempel: Gitarr-behöver förförståelse eller instruktioner. Samma sak gäller för sociala och emotionella färdigheter- tex att ta sig in i lek på ett fungerande sätt

- Lek
- Kan inte träna på något vi inte redan förstår/kan till en viss del

Hur kan vi främja lärande?

Barn lär sig inte av att få tillsägelser och tillrättavisningar eller genom att vi säger stop och nej. De kan lära sig vad de ska låta bli att göra men inte vad de ska göra istället. Det kan de inte heller tänka sig till- det kräver analysförmåga, en förmåga att se konsekvenser och förmåga att kunna planera att göra på ett annat sätt. Det behöver vi hjälpa dem med.

- Barn gör mer av det vi uppmärksammar
 - Guida barnen genom att ge positiv uppmärksamhet
- Barn lär sig inte av att misslyckas innan ca 12 års ålder
 - Ge framåtriktade instruktioner, stöd och uppmuntran
 - Uppmuntra att barnet anstränger sig

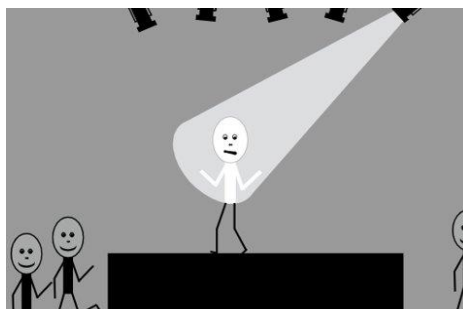

Bild från David Edfelt- Stötta barnen som utmanar

Barn lär sig olika- hur kan vi främja lärande?

- Lust och glädje
- Engagemang
- Involvera så många sinnen som möjligt
- Att vara delaktig
- Att vara aktiv

Tre saker att ta med

- Trygghet är en förutsättning för lärande
- Barn lär sig inte av att misslyckas
- Tillsägelser kan lära barn vad de ska undvika att göra men inte hur de ska göra istället

Engagemang, Cristian Abrahamsson

Vad är engagemang?

I internationell pedagogisk forskning är engagemang ett etablerat begrepp – inte i Sverige. Begreppet är mycket användbart men det har sina risker – för vad betyder det egentligen?

Vi pratar ofta om engagemang. Det är en önskvärd egenskap hos både barn och vuxna – i förskola/skola, i samhället, i livet i stort
Ord som förstås av alla

Engagemang kan sägas vara resultatet av två andra viktiga begrepp - Intresse och Motivation. Här uppstår en svårighet. Intresse och motivation är två etablerade begrepp med egna definitioner där engagemang ofta ingår. Vi skall se på engagemang som något fristående men som uppstår när intresse leder till motivation.

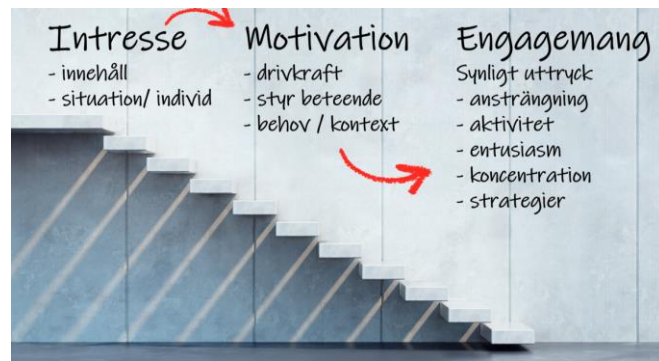

Intresse

- Alltid mot ett innehåll – föremål, företeelse, händelse
- Är inte generaliserbart – är man intresserad av hästar måste man inte vara intresserad av hundar, intresse för mattekluringar innebär inte att man måste vara intresserad av matte i stort.
- Situationsberoende – uppstår snabbt, är kort och varar inte
- Individuellt – växt fram under lång tid, bestående
- Motiverande faktor

Motivation

- Energi
- Väcker, riktar och driver vårt beteende
- Yttre motivation, exempelvis belöningar,
- Inre motivation, önskemål, självkänsla, förväntningar
- Behov som är uppfyllda – kunna få utlopp för sin förmåga, att ha inflytande och att känna tillhörighet
- Engagemang
- I det här sammanhanget – ett synligt uttryck för intresse och motivation

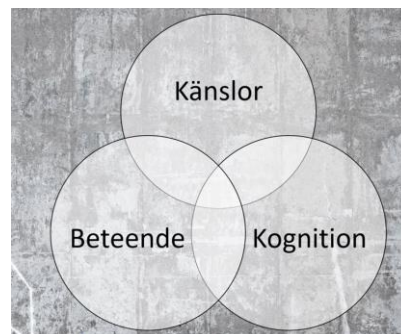

Engagemang beskrivs ofta ur tre perspektiv

- Känslor – till exempel glädje och entusiasm men också att vara uttråkad och visa oror
- Beteende – uppmärksamhet, deltagande, t ex att ställa frågor, diskutera och hur man använder tiden
- Kognitivt engagemang – strategier, problemlösning, metaperspektiv, uthållighet

De två första är lättare att se, den tredje kan vara svår att upptäcka

Kognition (latin cogni'tio 'undersökning', 'inlärande', 'kunskap', av cogno'sco 'lära känna (med sinnen eller förstånd)', 'undersöka'), **de tankefunktioner med vilkas hjälp information och kunskap hanteras.** Till de kognitiva funktionerna räknas bland annat varseblivning, minne, begreppsbildning, resonerande, problemlösning och uppmärksamhet. Dessa processer studeras inom [kognitionsforskning](#). I äldre psykologisk teori ställs kognition i kontrast till emotion (känsloliv) och volition (viljeliv).

Varför skall vi bry oss om engagemang?

Vi vuxna vill gärna mötas av engagemang – det betyder mycket för vår självbild och vi ser det som ett kvitto på att vi gör ett bra jobb

Men engagemang har också stor betydelse för individens utveckling

Starkt samband mellan barns engagemang och deras utveckling. Engagemang ger bra resultat oavsett socioekonomisk status. Tidigt engagemang är viktigt – får konsekvenser senare i livet. Konsensus om sambandet engagemang - prestation

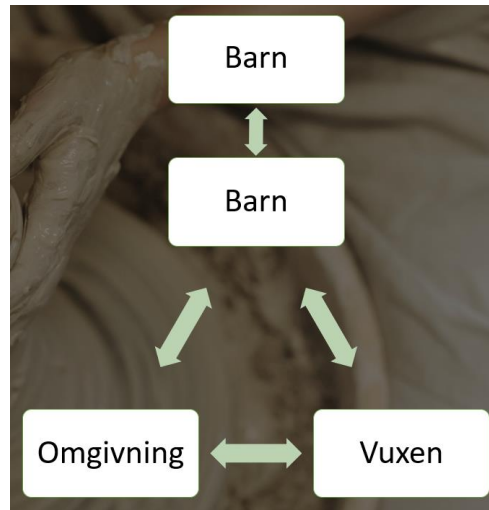
Grogrund för barns utveckling

- Kompenserar andra svårigheter
- Ökar chansen att barnet slutför utbildning längre fram
- Påverkar lärande

Engagemang – formbart och kontextberoende

Engagemang ses ofta som ett mål men man kan också se den som ett medel. Därför att engagemang har en fördel – engagemang kan skapas och formas. Det innebär att vi kan använda engagemang som ett sätt att påverka barn och elever både på kort och lång sikt. Men inte bara vi vuxna som påverkar, vi påverkas och påverkas av varandra – allas engagemang blir betydelsefullt

Viktigt att komma ihåg: Engagemang är kontextberoende – om man är engagerad i en aktivitet innebär det automatisk inte att man är engagerad i nästa

Vilken roll spelar vi vuxna?

Vi vuxna spelar stor roll – på olika sätt. Vi kan skapa ett varaktigt engagemang

Intresse

Annorlunda och spännande

Bygg på barnens intresse

Fånga upp det som känns viktigt och nära

Motivation

Gör barnen delaktiga med inflytande

Låt dem briljera

Gör tillsammans

”Allt kan inte vara roligt” – nej men allt kan vara engagerande

Varaktigt engagemang

- Skapa intresse
 - Annorlunda, spännande
 - Barnens egna erfarenheter
 - Det som är nära och känns viktigt
- Motivera
 - Alla bidrar
 - Synliggör barnens kunskaper
 - Skapa ”vi-känsla”

Se, möta & främja...

...alla barnens uttryck för engagemang

För att barn skall bli engagerade måste vi uppmärksamma deras engagemang. Det gör vi genom att

- Skapa goda relationer
- Ha positiva förväntningar
- Ge respons och stöd
- Visa förståelse
- Vår bemötande blir barnens kvitto på att deras engagemang har betydelse

Vem är engagerad?

Det är viktigt att se alla olika typer av engagemang. De elever som får positiv uppmärksamhet för sitt engagemang blir mer engagerade, de som inte får uppmärksamhet blir mindre engagerade

Vuxna har en tendens att ge mer uppmärksamhet till dem som uppfattas som engagerade och mindre till de som uppfattas som oengagerade. Om vi misstolkar barnens engagemang kan det få negativa konsekvenser. Vi ser känslor och beteende men inte alltid ett inre, kognitivt engagemang. Vi uttrycker att vi vill att barnen skall tycka det är roligt och söker känslomässig respons

Utveckla vårt eget engagemang

Engagemang är formbart och kontextberoende

Genom att utveckla vårt eget engagemang kan vi engagera andra

Barn ser och uppskattar när vi visar vårt engagemang genom att vara kunniga och brinna för det vi gör

- Kunskap och kompetens
- Nyfikenhet
- Öppenhet

Att engagera kan sägas vara att skapa meningsfullhet – och det är bra för alla.

Lärprocesser, Christina Lundberg

Barn erövrar omvärlden

- Vuxna skapar möjligheter
- Livslångt lärande
- Samspel med omgivningen
- Nya erövringar varje dag
- Förutsättningar och erfarenheter
- Under sina första levnadsår lär barn sig mer än de någonsin kommer att göra under motsvarande tidsperioder senare i livet.

Barn

erövrar

omvärlden

Leken som lärande – lärande genom leken

- Barn erövrar omvärlden genom lek
- Utforskar, bearbetar och kommunicerar
- Upptäcker förmågor och intressen
- Utvecklas socialt, känslomässigt, motoriskt och intellektuellt
- Leken är en betydelsefull dimension i lärandet.

Barn lär från det kända till det okända

Barns lärande i förskolan

- Lärandet sker utifrån ett planerat innehåll mot mål att sträva mot
- Förskolans uppdrag är att främja barns lärande och ge barnet upplevelser
- Barn har rätt att lära och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar
- Förtydligande verktyg

De sju frågorna

	Var ska jag vara?
	När ska det hända?
	Hur går det till?
	Med vem/vilka ska jag vara?
	Vad ska vi göra?
	Hur länge?
	Vad händer sen?

Pedagogens roll i lärande

- Tydligt förhållningssätt
- Medvetenhet om vad ni vill att barn ska lära sig
- Kunskaper om barns lärande
- Ge barn upplevelser och erfarenheter
- Upptäcka vad varje barn fångas av
- Ge barnet nya tillfällen att gå vidare i sitt lärande
- Engagemang!

Miljöns betydelse

- Den pedagogiska miljön ska inspirera barn
- Barn erövrar omvärlden genom att samspela med omgivningen.
- Den pedagogiska miljöns utformning har en stor betydelse för barns lärande
- Miljön sänder ett budskap om vad som förväntas ske i den pedagogiska verksamheten
- Den pedagogiska miljön ska vara utformad på ett sådant sätt att barns lärande både underlättas, stimuleras och utmanas.
- Förskolans uppdrag är att främja lärprocesser och ge barn upplevelser
- Viktigt att den pedagogiska miljön inte är statisk
- Barn ska vara delaktiga i sitt eget lärande

Tillgänglighetsmodellen

Se lärmiljön i sin helhet

Tillgängliga lärmiljöer ger barn bättre förutsättningar i lärandet.

Identifierar och undanröjer hinder

Aktivt åtgärda, utveckla och förbättra lärmiljön så att alla barn kan ta del av lärande och gemenskap

Förskolans pedagogiska kvalitet

- Förhållningssätt pedagog-barn
- Pedagogens medvetenhet
- Beredskap om att möta det enskilda barnet
- Stödja, stimulera och utmana
- Vårdnadshavare
- Förskolans pedagogiska innehåll
- Barn får lust att lära i en förskola av hög pedagogisk kvalitet
- Högre motivation
- Insikten av betydelse för att satsa på utbildning
- Indirekta effekter som har betydelse på längre sikt

EXCELLENT

GOOD

AVERAGE

Tre saker att ta med sig

- Barn erövrar sin omvärld genom lek
- Barn lär från det kända till det okända
- Ditt engagemang gör skillnad för barns lärande

K&R Education

G-Mål

R-Nuläge

O-Möjligheter

O-Hinder

W-Handling(nästa steg), knyt ihop samtalet

K&R EDUCATION Malmö AB

Gilla oss på [Facebook](#)

www.kreducation.se

Annika Rickard

Marie [Kniest](#)

tel: 0703-91 97 21

tel: 0703-91 97 93

annika@kreducation.se

marie@kreducation.se

Frågestund

Hur kan man anpassa den didaktiska triangeln till förskolan?

Man måste ta hänsyn till att man jobbar med barnen i grupp och hur barnen påverkar varandra i lärandet. Lärarna arbetar också tillsammans – vi planerar och analyserar tillsammans. Miljöaspekten är också viktig, dvs hur de verktyg och det material vi använder påverkar undervisningen.

Kan det didaktiska kontraktet vara positivt för barnens lärande på något sätt?"

Det didaktiska kontraktet syftar på en outtalad överenskommelse mellan lärare och barn/elever kring hur man förväntas agera under en viss lektion eller undervisningstillfälle, exempelvis en matematiklektion eller en sångsamling. Kontraktet är positivt på så sätt att det utgör en förväntan och en ram för lärandet och är ett stöd för barnens lärande.

Är det alltid fel att säga till ett barn att det gör fel?

Tillrättavisningar är också viktiga, exempelvis i farliga situationer, särskilt när vi arbetar med små barn måste vi stoppa dem ofta. Det viktiga är att inte alltid använda tillrättavisningar eftersom barnet då inte lär sig hur det ska agera annorlunda. Vi måste lära barnet hur det ska göra annorlunda.

Om jag tillrättavisar ett barn, ska jag säga till direkt vad de ska göra istället?

Om barnet har kommit så långt i lärandet att det kan generalisera och kan komma ihåg vad det gjorde i går och koppla det till en händelse i morgon kan det vara värt att förklara konsekvensen av handlandet. Det kan vara svårt att veta om ett barn kan generalisera eller inte och det är aldrig fel att tala om vilka konsekvenser ett handlande kan få även om barnet inte kommer ihåg i morgon.

Finns det någon myt kring våra hjärnor och lärande?

Det är en myt att allt logiskt tänkande görs i vänstra hjärnhalvan och kreativt tänkande i högre hjärnhalvan. Det är inte så enkelt och hjärnan har komplexa nätverk. Om vi scannar hjärnan när vi gör något blir många fler områden aktiva än bara den ena hjärnhalvan.

Varför lägger vi märke till det negativa?

Det beror på vårt aktiva hot- och rädslosystem. Vi lägger märke till det som inte passar in. Det är en biologisk funktion.

Vad kan vi göra för att barnen ska engagera sig?

Det är viktigt att läraren är engagerad. Barnen läser snabbt av läraren och om läraren inte är engagerad blir inte barnen det. Det är också viktigt att ha kunskap och vara kunnig i det innehåll man undervisar om. Ju mer man vet, desto mer engagerad blir man. Är vi kunniga känner vi oss trygga i situationen.

Kunnande om innehåll måste kopplas ihop med kunnande om engagemang. Det går inte att bara undervisa om det barnen tycker är roligt. Det skapar inte engagemang.

Goda relationer är det tredje viktiga. Studier visar att elever som upplever att de har en god relation med lärare engagerar sig mer.

Vad är det största fällan som vi pedagoger kan falla i vad gäller engagemang?

Många lärare tror att engagemang är det samma som att få bekräftelse av barnen. Engagemang kan uttryckas på många sätt, både genom handlingar, på kognitiva sätt eller via känslor. Det kan vara barn som är fullt engagerade när de sitter tysta och klurar på saker. Om läraren söker bekräftelse missar lärarna de tysta barnen. De barn som verkar engagerade får bekräftelse medan de tysta barnen inte får det och då sjunker deras engagemang.

Vad är en tillgänglig lärmiljö?

Tillgänglighet innebär att miljön ska stödja barnet i lärandet. Det får inte vara för mycket som distraherar barnen, som för många saker på väggarna, för många leksaker, ljud mm. Miljön får dock inte vara för avskalad eftersom barnen också måste utmanas.

Det är bra med en föränderlig miljö men det handlar inte om att ändra miljön varje vecka utan att förändra den i takt med barnens lärande och utveckling.

Hur arbetar ni för att landa där verksamheten är i sin process?

Det handlar om att ständigt återkoppla och ha dialog med rektor och utvecklingsledare. Vad har de för mål? Var befinner de sig i processen? Hur har

de arbetat tidigare? Vad behövs? Vad behöver tas bort? Vägen är inte rak och vi behöver ha med oss dem som är i verksamheten.

Vad hoppas du blir den bestående effekten av ert arbete?

Att det didaktiska samtalet blir en del av utvecklingsledarnas arbete. Det får effekt om man kopplar det till SKA-arbetet.

Att processen fortgår och att utvecklingsledarna och all personal fått verktyg att själva fortsätta processen.

Vad händer om ni kommer till en förskola och det inte finns någon organisationsstruktur?

Det underlättar om det finns en struktur, men om den inte finns får man arbeta fram en struktur samtidigt med utvecklingsprocessen. Det gäller att rektor är lyhörd så att man kan utveckla strukturen tillsammans. Man kan inte flyga flygplanet samtidigt som man bygger processen, men man kan köra ut planet på taxibanan.

Vad är din roll Michael Rystad?

Jag är ett strategiskt ledningsstöd och mitt uppdrag är att göra chefer och verksamheter bättre när det gäller kvalitetsarbete.

Vid minnesanteckningarna
Annika Johansson